

Hyökkäys Suomeen -harjoitus

□

Sisällys

- [1 Johdanto](#)
- [2 Harjoituksen ohjeet](#)
- [3 Osa 1 - Käytännön harjoitus](#)
- [4 Osa 2 - Purku ja varautuminen](#)
  - [4.1 Tehtävä 1.](#)
  - [4.2 Tehtävä 2.](#)
    - [4.2.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.3 Tehtävä 3.](#)
    - [4.3.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.4 Tehtävä 4.](#)
  - [4.5 Tehtävä 5.](#)
    - [4.5.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.6 Tehtävä 6.](#)
    - [4.6.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.7 Tehtävä 7.](#)
    - [4.7.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.8 Tehtävä 8.](#)
    - [4.8.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.9 Tehtävä 9.](#)
    - [4.9.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.10 Tehtävä 10.](#)
    - [4.10.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.11 Tehtävä 11.](#)
    - [4.11.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.12 Tehtävä 12.](#)
    - [4.12.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.13 Tehtävä 13.](#)
    - [4.13.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.14 Tehtävä 14.](#)
    - [4.14.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.15 Tehtävä 15.](#)
    - [4.15.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.16 Tehtävä 16.](#)
    - [4.16.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.17 Tehtävä 17.](#)
    - [4.17.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.18 Tehtävä 18.](#)
    - [4.18.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.19 Tehtävä 19.](#)
    - [4.19.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
  - [4.20 Tehtävä 20.](#)

- [4.20.1 Omia vastauksia tehtävään](#)
- [4.21 Tehtävä 21.](#)
  - [4.21.1 Omia vastauksia tehtävään](#)

Johdanto

Tämä on kuvitteellinen harjoitus, jossa voit selvittää varautumistasi yllättävän aseellisen selkkauksen sattuessa.

Harjoituksen ohjeet

Harjoitus rakentuu siten, että ensimmäisessä osassa on varsinainen harjoitus ja toisessa osassa on ehdotuksia, miten voit kehittää varautumista yllättäviin häiriötilanteisiin. Harjoitus etenee tekstin mukaan ja sisältää käytännön harjoitteita, joten kohdasta 'Osa 1' ei kannata lukea eteenpäin, ennen kuin on valmis aloittamaan harjoituksen. Näin varmistat autenttisen harjoituksen ja jaetut vastaukset ovat tasavertaisempia.

Harjoitukseen kannattaa varata aikaa noin kaksi tuntia. Harjoitus tehdään omassa kodissa. Harjoituksen voi tehdä yksin tai samassa kodissa asuvien kanssa yhdessä. Jokainen voi kirjoittaa tehtävien vastaukset itsenäisesti tai voitte kirjoittaa niitä yhdessä tai osan itse ja yhdessä. Harjoitus sisältää epämiellyttäviä tosielämän tapahtumakuvauksia, joten harjoitusta ei kannata tehdä kovin nuorten tai traumatisoituneiden ihmisten kanssa. Olisi hyvä, jos harjoituksen voisi tehdä, kun ulkona on pimeää tai jos ikkunaverhoilla voi pimentää huoneet. Asunnosta ei tarvitse harjoituksen aikana poistua. Älä valmistaudu yhtään harjoitukseen. Varaa jokaiselle osallistujalle paperia ja kynä.

Oletko, valmis harjoitukseen?

Osa 1 - Käytännön harjoitus

Kotona kerrostaloasunnossa on tavallinen tiistai-ilta maaliskuussa 2021 Helsingin ydinkeskusta-alueella. Katsoit televisiota perheen kanssa illalla ja söitte yhdessä iltapalan. Nauroitte viime kesän kommelluksia lomamatkalta Seinäjoella. Lapsenne ovat 4- ja 12-vuotiaita. Työskentelet itse etätöissä kotona ja kumppanisi ajaa työkseen linja-autoa. Pelaat viikoittain sählyä kavereiden kanssa ja kumppanisi opiskelee italian kieltä kansalaisopistossa. On aika käydä nukkumaan.

Tehtävä 1. Vaihtakaa nyt oikeasti päälle se yöasu, jota ensi yönä tulisitte käyttämään tai jos nukutte alasti, olkaa ilman vaatteita. Siirrykää makuuhuoneeseen. Kytkekää matkapuhelimet lentokonetilaan ja tietokoneista langattomat verkot pois päältä. Sammuttakaa asunnosta kaikki valot. Tavanomaiset valot ikkunasta saavat näkyä.

Luet kirjaa puoleen yöhön saakka. Kello kolmen aikaan yöllä heräät valtavaan räjähdykseen ja samoin herää myös kumppanisi. Ryntäätte katsomaan ikkunaan, mistä on kyse. Näette valtavia koko kaupungin valaisevia välähdyksiä, räjähdysten ääniä ja juovia taivaalla. Autojen hälyttimet huutavat.

Tajuatte, että kaupunkia pommitetaan. Kuulette nuorimman lapsista itkun viereisestä huoneesta. Yritätte kytkeä valoja päälle, ne eivät toimi.

Tehtävä 2. Miltä tilanne voisi tuntua, mitä ensimmäisenä ajattelisitte? Kirjoittakaa kolme asiaa ylös paperille. Sulkekaa sen jälkeen silmänne ja kulkekaa silmät kiinni lastenhuoneeseen tai johonkin toiseen huoneeseen sängyn viereen.

Löydätte nuorimman sängystä peiton alta, mutta vanhempi lapsista ei ole omassa sängyssään. Samalla makuuhuoneen ikkuna räjähtää rikki viereiseen kerrostaloon osuvan pommin paineaallostaa. Ääni on korvia huumaava ja kumppanisi saa lasinsirpaleen poskeensa, johon se jää pystyyn. Kumppanisi kaatuu samalla lattialle. Vastakkainen kerrostalo syttyy räjähdyksestä tuleen ja kuulet avoimesta ikkunasta ihmisten kauhunsekaista huutoa. Välähdykset ja räjähdysten äänet jatkuvat tauotta. Helsinkiä pommitetaan. Käsissäsi on neljävuotias lapsi, toinen lapsi on kateissa, kumppanisi makaa tajuttomana lattialla ja hänen kasvoistaan vuotaa verta. Korvasi soivat, ikkuna on hajalla ja savu tunkeutuu asuntoosi. Vuosikymmeniä rauhallinen elämä Suomessa on murentunut kaksi minuuttia sitten.

Tehtävä 3. Miten liikut asunnossa? Pohtikaa jokainen itsekseen mitä tekisitte tässä hetkessä ja kirjoittakaa se lyhyesti paperille.

Lasket lapsesi lattialle, kumarrut kumppanisi luokse ja tajuat, ettet ole koskaan pitänyt tärkeänä osallistua työpaikan järjestämille vapaaehtoisille ilmaisille ensiapukursseille. Onneksi kumppanisi tulee tajuihinsa ravistelllessasi vaistomaisesti häntä. Punainen veri valuu valkeaa poskea pitkin, kun vedät lasinpalan irti poskesta. Konttaat järkyttyneenä eteisen käytävään ja haet laastaria kaapista. Kumppanisi löytää vanhemman lapsen sängyn alta samalla kun sinä tuijotat toimintakyvyttömänä laastaripakkaus kädessäsi eteisen kaapinovea. Tilanne jatkuu kaoottisena samalla kun räjähdysten äänet tunkeutuvat yhä syvemmälle tajuntaasi. Kumppanisi huutaa sinulle naamasi edessä ja tulet järkiisi. Yrität paikata haavaa laastarilla, tosiasiaa se ei hyödytä yhtään mitään. Päätätte lähteä talosta kadulle.

Tehtävä 4. Sytyttäkää vain yksi pieni valo asuntoon, joka valaisee huoneistoa, ellei ulkoa tuleva valo riitä hiukan valaisemaan huoneita. Laittakaa nyt tätä virkettä lukiessa matkapuhelimesta ajastin kuuden (6) minuutin ajastuksella päälle ja jatkakaa vasta sitten lukemista. Siis nyt ajastin päälle.

Olette yhä pukeutuneena yöpuvuissa tai alasti. Ulkona on talvi. Teillä on jäljellä olevat minuutit aikaa toimia. Miten toimitte, kun tulette jättämään tämän kotinne ikuisesti. Se tulee pian tuhoutumaan, ettekä ikinä saa mukaanne mitään tavaroita tämän jälkeen kuin mitä nyt otatte mukaan ajastimessa jäljellä olevien minuuttien aikana. Menkää nyt pukeutumaan ja keräämään oikeasti tavaroita ja olkaa kaikki niiden kanssa asunnon ulko-ovella valmiina avaamaan ovi, kun minuutit ovat kuluneet loppuun. Ja nyt menoksi!

Tehtävä 5. Laittakaa eteiseen valo ja kirjoittakaa paperille tarkasti, mitä keräsitte mukaan ja mitä vaatteita puitte päällemme.

Asutte seitsemännessä kerroksessa ja kiirehditte rappukäytävää alaspäin. Huomaatte alakerran naapurinne perheen jääneen hissiin loukkuun ja näette hissinn ikkunasta perheen epätoivoiset apua huutavat kasvot. Yritätte riuhtoa hissinn ovea, mutta tuloksetta. Ette voi tehdä mitään, jätätte naapurit hissiin ja kiiruhdatte rappusia alaspäin. Rappukäytävässä on pimeää, siellä huudetaan, itketään, asuntojen ovia on auki ja on vaikea liikkua ihmisten tavaroineen rynnissä sekasortoisesti ja välähdysten ja räjähdysten tärisyttäessä taloa. Loukkaantuneita verisiä ihmisiä tulee ulos asunnoista. Jossain asunnossa alhaalla on tulipalo ja savu tunkeutuu ylöspäin rappukäytävässä. Tulipalon savu tuntuu silmissä. Kiiruhdatte lopulta kerrostalon ulko-ovesta kadulle ja näette tuhon laajuuden; joka puolella tulipaloja, irti pudonneita kokonaisi kerrostalon seiniä latioineen, murskaantunut henkilöautonne. Katu on täynnä rakennusjätettä, pölyä ja kuolleita ja loukkaantuneita ihmisiä lojuu ympäriinsä. Pysähdytte ja tajuatte, ettette voi mennä ulos, ja samalla muistatte, että talossa on kellarissa talosuoja. Käännytte ympäri ja kiiruhdatte rappuset alas. Kellarin palo-ovi on lukossa, kaivatte taskujanne, mutta ette muistaneet ottaa kellarin avainta eteisen laatikosta lähtiessänne mukaan. Ette pääse kellariin, katsotte epätoivoisina toisianne, lapset ovat hiljaa. Perässänne tulee yläkerran asukas ja hänellä on kellarin avain avainnippussaan. Ryntäätte pimeään kellarin käytävään, käytätte matkapuhelimien lamppuja. Käytävällä on polkupyöriä ja lastenrattaita. Kompastut lattialla olevaan pulkkaan ja lennät lapsi sylissäsi nenällesi lattialle. Lapsesi lentää kaatuessasi sylistäsi lattialle. Onneksi teille ei käy kummallekaan mitään. Löydätte käytävän päästä talosuojan oven. Suojaa käytetään häkkivarastona ja se on aivan täynnä tavaraa ja sen käytäville on varastoitu iso satelliittilautanen, isoja runkopatjoja ja autonrenkaita. Perässänne tulee muita asukkaita ja suojan käytävät ovat yhtäkkiä täynnä ihmisiä ja huutoa. Lapsia itkee ja useimmat ihmiset ovat pahasti loukkaantuneita.

Tehtävä 6. Mitä teet seuraavaksi. Kirjoita kolme mielestäsi tärkeintä tehtävää paperille.

Olit taloyhtiön hallituksen jäsenenä asunto-osakeyhtiön saneerauksen aikana ja vastustit äänekkäästi talosuojan remonttia turhanpäiväisenä kulueränä. Ainoastaan talosuojan lattia maalattiin. Kerrostalo on rakennettu vuonna 1972. Revit naapurin kanssa yhden häkin kanaverkon irti ja pääsette käsiksi laatikkoon, jonka kyljessä lukee isolla VSS-varusteet. Avaatte sen ja näet siellä monenlaisia tavaroita.

Tehtävä 7. Kirjoita paperille ulkomuistista mitä tavaroita laatikossa on. Sinulla ei ole käytössä matkapuhelinta eikä internetiä.

Joku huutaa, että väestönsuojan ovi on suljettava ja huutaa sinulta apua. Pääsette lopulta suojan ovelle täynnä ihmisiä olevia käytäviä pitkin. Havaitsette, että oven kynnyksen eteen on rakennettu luiska, joka estää oven sulkemisen. Se on ruuvattu tukevasti lattiaan kiinni. Yritätte potkia sitä irti tuloksetta. Haatte VSS-laatikosta työkaluja, joilla saatte lopulta irrotettua luiskan. Aikaa kului kuitenkin kahdeksan minuuttia samalla kun räjähdykset jatkuvat ulkona ja savua tunkeutuu väestönsuojaan. Yritätte sulkea ovea, sen sulkumekanismi vaikuttaa yksinkertaiselta. Ovi ei kuitenkaan tahdo mennä kiinni ja joudutte taistelemaan sen kanssa vielä muutaman minuutin. Ihmisiä tulee välissä lisää sisälle. Kun saatte oven kiinni, samalla hetkellä ulkopuolella hakataan ovea ja huudetaan. Avaatte oven, mutta havaitsette, että sisälle pyrkivät ihmiset eivät asu taloyhtiössänne ja suojan käytävät ovat jo aivan täynnä asukkaista.

Tehtävä 8. Mitä teette, yritättekö sulkea ovea uudelleen vai päästättekö tuntemattomat ihmiset sisään? Mitä jos sisään pyrkivissä olisi mukana lapsia, vaikuttaisiko tämä päätökseenne?

Olette nyt "turvassa" pimeässä talosuojassa, räjähdykset kuuluvat kumeampina ja ainoastaan matkapuhelinten valot ovat apuna. Sisälle kulkeutunut savu vaikeuttaa hengitystä. Lähes kaikki ovat järkytyksestä hiljaa, jotkut nyhkyttävät järkyttyneinä. Tutkit VSS-laatikossa olevia tavaroita. Taskulampuissa ja säteilymittarissa ei ole paristoja, hansikkaat ovat hapertuneita, saappaat ovat haljenneet kantapäistä, suojanaamarikotelot ovat tyhjiä; joku on vienyt naamarit pois. Löydät joditabletteja, joiden viimeinen käyttöpäivä on 14 vuotta sitten. Väestönsuojassa on ilmanvaihtopuhallin ja seinillä on useita venttiileitä ja putkissa hanoja. Asukkaiden verkkohäikeissä näkyy öljy- ja polttoainekanistereita, maalipyttyjä ja autojen akkuja. Ymmärrät, että kukaan suojassa olevista ei tiedä mitään, miten talosuojaa käytetään. Taloyhtiön suojelujohtajaa ei ole valittu vuosiin ja aiemmin tehtävässä toimineet ovat muuttaneet pois.

Tehtävä 9. Kirjoita ylös, mitä tiedät oman talosuojasi laitteista ja osaatko sulkea ovet, venttiilit ja osaisitko käyttää ilmanvaihtopuhallinta. Kirjoita, milloin talosuoja on viimeksi tarkastettu. Tietäisitkö, miten talosuoja otettaisiin käyttöön, jos sinun tulisi johtaa sen käyttökuntoon valmistelu seuraavan 72 tunnin aikana?

Yrität käyttää matkapuhelinta ja internetiä, ne eivät toimi. Kenelläkään ei ole radiota ja häkkivarastoista löydettyissä radioissa ei ole paristoja. Vietätte koko alkavan päivän ja seuraavan yön ovi kiinni suojassa vain muutaman kerran sen avaten saadaksenne raitista ilmaa ja viedäksenne suojassa kuolleet neljä asukasta ulos suojasta kellarin käytävälle. Suojan ilma on huono, ilma haisee verelle, ulosteelle, virtsalle ja hielle. Olette löytäneet puoliksi täysinäisiä maalipyttyjä, joita käytätte käymälöinä. Suojan varustukseen kuuluvat kuivakäymäläastiat ovat hävinneet. Osa asukkaista on ajoittain hysteerisiä, osa on vetäytynyt omiin oloihinsa, kuin toiseen maailmaan. Huumeongelmainen alakerran perhe voi huonosti päivän annoksen puutteessa ja he purkavat pahaa oloaan sinuun. Naapureihin kuuluu useita ulkomaalaisia perheitä, jotka eivät puhu muutamaa sanaa enempiä suomen kieltä, eikä kukaan osaa heidän puhumaansa kieltä, eivätkä he englannin kieltä. Osa asukkaista syyttää järkytyksessään heitä hyökkäyksestä ja heidän välilleen syntyy käsirysy. Et tajunnut ottaa mukaan vettä, mutta olette saaneet tilkan naapurinne limupullosta.

Tehtävä 10. Miltä sinusta nyt tuntuisi, kirjoita tuntemuksesi paperille. Mikä on mennyt tähän asti hyvin, ja mitä tekisit paremmin, jos olisit paremmin varautunut? Katso mitä yhdessä otitte kotoa lähtiessänne mukaan ja mieti mitä puuttuu. Kirjoita myös olisitko vetäytynyt vai olisiko sinulla jokin muita asukkaita keskeisempi rooli talosuojassa ja mikä se olisi?

Räjähdykset alkavat kuulua kauempaa. Päätätte, että sinä ja kaksi muuta lähtevät katsomaan tilannetta ulos. Mitään yhteyttä teillä ei ole ollut ulkopuolelle yli vuorokauteen ja ette tiedä mistä on tarkemmin kyse. Internet ja matkapuhelimet eivät toimi ulkonakaan. Arvellette, että Suomi on joutunut yllättävän sotilaallisen hyökkäyksen kohteeksi ja sota on alkanut. Näet ulkona, että taloonne on osunut iso pommi ja asuntosi on täysin tuhoutunut ja palanut. Kuljette katua romun ja ruumiiden seassa ja näette ryhmän palomiehiä sammuttamassa etäämmällä kerrostaloa. Ilmahälytys sireenit soivat jatkuvasti ja kuulette räjähdyksiä. Syöksytte maahan. Olet pelannut paljon kaupunkisotavideopelejä ja tajuat maassa maatessasi, että kotikatusi näkymä muistuttaa niitä. Olet itse saanut kotisohvalla pelatessasi olla peleissä räjäyttelemässä asuintaloja ja kylvämässä tuhoa drooneilla. Pelastusmiehet kertovat lyhyesti, että Suomeen on kohdistunut liittouman tekemä hyökkäys ja koko Suomen keskeisintä infrastruktuuria tuhotaan pääasiassa ilmasta käsin. Ouluun on ammuttu taktinen ydinohjus. Helsinki-Vantaan lentokenttä on vihollisen hallussa ja koko Tripla kaikkine raiteineen on tuhottu. Armeija puolustaa Helsinkiä ja se on tuhonnut useita Helsingistä ulos

vieviä valtateitä siltoineen. Tajuatte, että Helsingistä on vaikea tällä hetkellä poistua. Teitä kehoitetaan pysymään omassa talosuojassa tai hakeutumaan läheiseen yleiseen väestösuojaan, joka on muutaman sadan metrin päässä. Kuulette, että kukaan viranomainen ei pysty auttamaan teitä juuri nyt. Palaatte omaan talosuojaanne. Muut partiostanne ovat valinneet tiedustelumatkallanne sinut johtajaksi ja pyytävät sinua kertomaan tilanteesta muille suojassa oleville. Ulkona ei ole turvallista ja milloin tahansa voi räjähtää. Lisäksi kaduilla on paljon peittelemättömiä ja kappaleiksi hajonneita ruumiita ja pahasti haavoittuneita ihmisiä, joita kukaan ei auta. Teitä on eri ikäisiä lapsia, vanhuksia, haavoittuneita ja kolme liikuntakyvyttöä. Avaat suojan oven ja näet naapureidesi kymmenet sinua tuijottavat silmäparit pimeässä.

Tehtävä 11. Kirjoita paperille, mitä sanot ensimmäisenä? Kirjaa sitten suunnitelma, miten toimit ja mitä ohjeita annat.

Osa asukkaista haluaa jäädä talosuojaan, osa lähteä yleiseen väestönsuojaan. Matka suojalle ei ole helppo, joudutte matkalla suojautumaan useamman kerran lähelle osuvilta räjähdyksiltä. Saavutte lopulta yleiselle väestönsuojalle. Oven eteen on kertynyt arvioilta yli tuhat ihmistä. Kuulette, että väestönsuoja on jo täynnä ja ovet on suljettu. Samaan aikaan lähelle iskee ohjus ja useita kymmeniä ihmisiä saa surmansa tai haavoittuu. Alueella oleva ambulanssi henkilökuntineen tuhoutuu osumasta. Nousette ylös maasta ja saman tien kaksi uutta ohjusta iskeytyy vireiseen rakennukseen, ja kadulla olevia ihmisiä jää sortuvien rakennusten alle. Huomaat, että saman kerroksen naapurisi menehtyvät ja myös vanhemman lapsesi luokkakaveri makaa kuolleena lapsesi silmien edessä. Olette yltä päältä pölyssä ja täydellisesti järkyttyneitä, vapina valtaa kehonne. Videopelissä sota ei tuntunut tältä, oli "siistiä" pommittaa ja ampua. Väkivalta ruokki mieltäsi.

Muistat toisen väestönsuojan parin kilometrin päässä. Päättätte kumppanisi kanssa lähteä sinne. Sinä kannat nuorimmaista ja puolisisi pitää vanhempaa kädestä kiinni. Matkalla alkaa satamaan räntää ja kastutte lähes läpi märiksi. Kuljettuanne vajaan tunnin aina välillä suojautuen räjähdyksiltä, kuulette käsiasiastelun ääniä ja näette sinisiä miehiä juoksevan kadulla. Olet käynyt armeijan ja olet sotilasarvotasi sotamies. Tajuat, että kyse ei voi olla suomalaisista sotilaista. Vaihdatte useasti reittiä ja pääsette lopulta yhdessä satunnaisten pakenevien kaupunkilaisten ryhmässä yhdessä väestönsuojalle. Onneksi tunnet kaupungin kadut. Kyseessä on suuri yhteiskalliosuoja, johon mahtuu tuhansia ihmisiä. Pääsette sisään ja hengähdätte nälissäne ja janoissanne hallin lattialle nojaten parkissa olevaan henkilöautoon. Joku on rikkonut auton sivulasin ja autossa näkyy perhe lapsineen. Vähän matkan päässä näet ryhmän ihmisiä piikittämässä huumetta suoneensa.

Tehtävä 12. Matka väestönsuojaan oli vaativa ja vaati pinkomista, juoksemista ja ryömimistä rakennusjätteiden seassa. Oletko juuri nyt sellaisessa fyysisessä kunnossa, että pystyt juoksemaan neljä sataa metriä kovaa ja ryömimään maastossa vai oletko ylipainoinen, et liiku muuta kuin kotoa autolle?

Tehtävä 13. Teillä on mukanaan yhä ne tavarat ja päällä vaatteet, jotka otitte mukaan lähtiessänne asunnosta viidessä minuutissa. Omasta häkkikellaristanne ei ollut mitään järkevää mukaan otettavaa. Kirjoita ylös, mitkä tavarat tai vaatteet ovat olleet hyödyllisimpiä tähän mennessä? Mitä tavaroita olisitte tarvinneet? Olisitte ottanut jotain tavaroita matkalla ulkona ohittamiltasi kuolleilta ihmisiltä? Mitä sanot lapsillesi?

Kumppanisi jää pitämään huolta lapsista, jotka painautuvat tiukasti häntä vasten. Sinä lähdet

selvittämään tilannetta. Väestönsuoja on täysin pimeä, siellä on paljon autoja parkissa. Jotkut ovat alkaneet selvittämään miten väestönsuojan ovet saisi suljettua. Ovia on kahdenlaisia, isoja paksuja ja sellaisia ohuempia kuten teidän omassakin talosuojassanne oli. Suojassa vallitsee enemmän kaaos kuin järjestys. Ymmärrät, että kukaan ei oikeasti johda toimintaa, mutta jotkut yrittävät huutaa komentoja. Pelastusviranomaisia ei ole missään. Löydät tiesi suojan valvomoon, jonka läheisyydessä on ilmanvaihtokonehuone. Ympäri on lamppuja sisältäviä taulu, dieselmoottoreita, valtava määrä erilaisia putkia ja säiliöitä, jollaisia et ole koskaan aiemmin nähnyt. Kenelläkään ei vaikuta olevan käsitystä miten tällainen iso kalliosuoja toimii. Muistat, että olet käyttänyt tätä väestönsuojaa parkkihallina ja käynyt aikoinaan pelaamassa täällä sähköä.

Tehtävä 14. Mikä on se väestönsuoja, johon sinun on suunniteltu suojautuvan? Kirjoita muutamalla virkkeellä, mitä tiedät kallioväestönsuojan toiminnasta. Miltä se suojaa ja miten siellä on suunniteltu oltavan.

Yritätte yhdessä selvittää väestönsuojan laitteiden toimintaa, lukea linjakarttoja ja painella nappeja. Ette saa edes valoja päälle. Kolmen tunnin kuluttua väestönsuojan ovet on suljettu ja väestönsuoja on hyvin täynnä ihmisiä. Ovet suljettiin, koska suojan lähellä alkoi taistelu. Paljon ihmisiä jäi ulkopuolelle ja ovien sulkeminen ei ollut sen takia helppoa. Kierrät suojassa ja havaitset suojassa olevan ensiaputaitoisia ja sairaanhoitajia, jotka hoitavat loukkaantuneita. Suojassa on myös haavoittuneita sotilaita, joilla on rynnäkkökivääreitä ja käsikranaatteja mukana. Muutamat ravintolan portsarin ja vartijan töitä tekevät kaupunkilaiset ovat rauhoitelleet voimakkein järkyttyneessä mielentilassa huonosti käyttäytyneitä ja auttaneet ovien sulkemisessa. Joku on löytänyt kuivakäymäläastioita ja yhdessä kohtaa hallia on nyt "wc" ja pitkä jono. Tunnit kuluvat suojassa ja suojan lämpötila ja ilmankosteus alkavat merkittävästi nousta. Ilma tuntuu raskaalta hengittää. Ette uskalla avata ovia. Osa ihmisistä pelkää tukehtuvansa. Joku vitsailee koronapandemiasta. Huomaatte, että suojassa on hyvinkin paljon erilaista osaamista ja saatte käynnistettyä yhden ilmanvaihtokoneen, joka puhaltaa nyt ilmaa suojaan ja suojan varavalot ovat syttyneet. Kukaan ei kuitenkaan ole ilmoittanut ymmärtävänsä miten suojaa tarkemmin käytetään. Olette päätyneet siihen, että olette suojassa pommeilta, mutta ette tiedä mitä tehdä, jos suojaan tulisi taistelukaasua tai ydinsäteilyä. Löydätte suojasta kaikenlaista mielenkiintoista ja opitte käyttämään niitä seuraavien tuntien aikana. Ruokaa suojasta ei kuitenkaan löydy, mutta Päijänteen vettä tulee yhä hanasta, joten saatte riittävästi juoda. Arvioitte, että suojassa on ainakin 4 000 ihmistä. Suojasta löytyy esimerkiksi useampia lääkäreitä, sähkömiehiä, autonasentajia, reserviläisiä ja eläkeläisiä, jotka ovat olleet lapsena viime sodassa pommisuojuissa suojautuneena Helsingissä. Muutamien tuntien kuluttua suojaan saapuu henkilö, joka osaa käyttää S6-luokan väestönsuojaa ja aloittaa johtamaan sen käyttökuntoonlaittoa siinä määrin kuin se on sillä hetkellä mahdollista. Apua hän saa suojautuneista.

Tehtävä 15. Mitä toimenpiteitä tällaisen suuren väestönsuojan käyttökuntoon laittamiseen voisi kuulua? Oletko koskaan käydessäsi esimerkiksi Helsingin keskustan metroasemilla tai joissain parkkihalleissa kiinnittänyt huomiota niiden toimivan väestönsuojana ja pysähtynyt miettimään esimerkiksi niiden ovirakenteita tai muutoin perehtynyt väestönsuojeluun?

Seuraavat päivät kuluvat suojassa. Suojassa on radio, televisio ja lankapuhelin, josta saatte tietoa tilanteesta. Eurooppaan on suuntautunut laajamittainen hyökkäys ja kaikki suurimmat kaupungit ovat joutuneet hyökkäyksen kohteeksi, pahimmin kärsineitä on Helsinki. Varoitusten mukaan kaupungissa liikkuu merkittävästi vihollisen aseistautuneita taistelijoita, jotka ovat asuneet vuosia

Suomessa ja taistelevat nyt suomalaisia vastaan maahan tulleiden laskuvarjojoukkojen kanssa. Lisää vihollisen joukkoja tulee mereltä ja ilmasta. Taisteluita käydään suojan ulkopuolella. Useampia tiedustelupartioita käy suojan ulkopuolella, osa saa surmansa. Osallistut näihin partioihin ja yritätte löytää ensiaputarvikkeita ja ruokaa. Huomaatte, että useat lähialueen liikkeet ovat jo elintarvikkeiltaan tyhjiä ja joudutte kulkemaan yhä kauemmaksi. Törmäätte ryösteleviin aseistautuneisiin jengeihin. Poliisi yrittää pitää parhaansa mukaan järjestystä yllä. Kaikki reserviläiset kutsutaan aseisiin, joten myös sinä joudut lähtemään. Jätät perheesi väestönsuojaan.

Tehtävä 16. Kirjaa ylös, mitkä ovat tuntemukset erotessasi perheestäsi? Mitä sanoja käytät? Mikä olisi maanpuolustustahtosi?

Sotatoimet jatkuvat viidettä päivää ja saat kuulla, että Helsinki on lähes piiritetty. Merialueen herruus on vihollisella ja piiritysrenkas on kuroutumassa umpeen. Pommitus on jatkuvaa yötä päivää ja esimerkiksi useat kulttuurihistorialliset kohteet on tuhottu; Helsingin tuomiokirkko, Ateneum, kansallismuseo, eduskuntatalo, kaikki satamassa olleet matkustajalait, kauppakeskuksia ja valtava määrä asuintaloja. Tällaista tuhoa kukaan ei osannut kuvitella tapahtuvan Helsingissä 2020-luvulla ja kaupunki alkaa muistuttamaan viime vuosikymmeninä muualla sodissa nähtyjä pommitettuja kaupunkeja. Olkiluodon ydinvoimalaa on myös pommitettu ja ydinsäteilyä on levinnyt pääasiassa Ruotsin ja Norjan suuntaan, mutta myös lähialueiden asukkaat ovat vakavasti altistuneet säteilylle. Sodassa kuolleiden siviilien määrä lasketaan Suomen oman sotapropagandan mukaan sadoissa tuhansissa. Torjuntavoittoja on kuitenkin tullut usealla suunnalla ja aseapua virtaa rajoitetusti ulkomailta. Kaikesta huolimatta on selvää, että Suomi yllätettiin housut kintuissa pitkän kantaman ohjusten avulla ja maassa uinuvien valmiiden vieraan valtojen sotilaiden toimesta.

Tehtävä 17. Seuraatko ajankohtaisia tapahtumia? Osaatko ajatella itse, yhdistellä asioita, vaikka muut ympärilläsi eivät niin tee vai kuulutko lammasryhmään, jota ei kiinnosta juuri mikään? Osaisitko poistua kotipaikkakunnaltasi riittävän ajoissa ja oletko suunnitellut, miten sen tekisit?

Sodan toisella viikolla evakuointikäytävä saadaan hetkeksi avattua. Vain murto-osa ihmisistä pääsee lähtemään päivittäin kaupungista. Heitä ohjaavat viranomaiset, väestönsuojelutehtäviin määrätyt ja avustustyöntekijät. Myös Punaisen Ristin kansainvälisen komitean ajoneuvoja ja henkilöitä näkyy. Ihmiset kulkevat ensin kävellen pitkän matkaa ja lopulta nousevat linja-autoon, joka usean muun linja-auton ja henkilöautojen letkassa lähtee kohti koillista, Itä-Suomea kohti ja sieltä itärajan taakse turvaan Venäjälle. Linja-auton ikkunasta näkyy valtavat tuhot; tuhoutuneita rakennuksia ja armeijan ajoneuvoja. Kuolleita lojuu joka puolella. Valtateiden varsilla on pitkiä jonoja hylättyjä henkilöautoja, jotka ovat pyrkineet pois kaupungista, mutta niiden eteneminen on katkennut tuhottujen teiden takia. Ihmiset ovat juosseet niistä metsiin ja toisten ihmisten taloihin suojaan. Joukossa on taistelun jäljiltä paljon palaneita autoja ja henkilöautoja on jumissa moottoriteiden kaistojen välissä. Evakuointi tehdään maaseudulle aluksi pieneen kylään, jossa ei ole lähimailla mitään sotilaallisia kohteita ja alue ei lähtökohtaisesti ole strategisesti keskeinen.

Tehtävä 18. Tiedätkö mihin sinut on suunniteltu evakuoitavaksi omalta asuinalueeltasi?

Helsingin piiritys ja pommitus on jatkunut nyt kolmatta viikkoa. Perheesi on yhä väestönsuojassa. Arki suojassa on muodostunut rutiiniksi ja väestönsuoja toimii. Väestönsuojaa on opittu käyttämään,

sillä on oma käyttöhenkilöstö ja se pystyy nyt suojautumaan taistelukaasuja ja ydinaseita vastaan. Kemiallisia aseita on kertaalleen jo käytetty ensimmäisen viikon aikana ja suojan käyttöhenkilökunta osasi asettaa väestönsuojan sulkutilaan riittävän nopeasti ja siirtymään tämän jälkeen suodatustilaan. Kuitenkin lukemattomat talosuojat olivat niin huonossa kunnossa, että tiivisteet ja venttiilit eivät toimineet ja vihollisen käyttämä taistelukaasu surmasi satoja talosuojissa olleita ihmisiä talosuojiin. Puhutaan yli 30 000 taistelukaasuun kuolleesta kaupunkilaisesta. Suojasta osa poistuu ajoittain hoitamaan lemmikkejään ja suuri osa ihmisistä käy hoitamassa puolustautumista tukevia tehtäviä suojan ulkopuolella. Ilmahälytys sireenit soivat säännöllisesti. Armeija on ryhmittynyt paremmin puolustusasemiin pääkaupungin puolustamiseksi. Valtava määrä ihmisiä oleskelee talosuojissa ympäri kaupunkia. Myös ne on saatu tyhjennettyä asukkaiden tavaroista ja saatettua siinä määrin toimintakuntoon, että niissä voidaan suojaautua paremmin. Monia tarpeellisia varaosia ja tarvikkeita talosuojien kunnostamiseen ei kuitenkaan ollut saatavilla kysynnän yllättäen kasvettua. Ne kuitenkin suojaavat hyvin ihmisiä tavanomaisilta aseilta. Monet ihmiset ovat katkeroituneita ymmärtäessään, että syy talosuojien, yleisten ja yhteisten väestönsuojien heikkoon kuntoon on heissä itsessään jättäessään asioita tekemättä rauhan aikana. Kyse on ollut arvoalinnoista.

Tehtävä 19. Oletko valmis perehtymään aiheeseen, tutustumaan omaan talosuojaasi, varmistamaan sen käyttökunnon ja opettelemaan sen käyttökuntoon laittamisen myös itse? Oletko valmis miettimään miten ennalta voisit varautua sotaan tai muihin häiriötilanteisiin kuten luonnonkatastrofeihin? Saisitko itsestäsi irti osallistua varautumista parantaviin kursseihin? Osaisitko elää metsässä kaksi viikkoa?

Ongelmaksi sähköttömässä kaupungissa on muodostunut ruoka. Kaupungissa ei ole enää saatavilla puhdasta juomavettä ja sitä säännöstellään väestönsuojissa. Elintarvike- ja polttoainepula ovat ajaneet ihmisiä tappelemaan keskenään ja pahojakin välien selvittelyitä, ryöstöjä ja väkivaltaa on esiintynyt kansalaisten välillä. Useampi sairaala on saanut osuman ja sairaaloista on loppunut osa lääkintätarvikkeista. Lapsia syntyy ja samalla on sairaita, joiden lääkkeet ovat loppuneet. Loukkaantuneita siviilejä erityisesti, mutta myös taistelijoita on enemmän kuin niitä keretään hoitamaan ja kuolleet on haudattu asuinalueiden pihuille. Pelastusviranomaiset sammuttavat jatkuvasti ympäri kaupunkia pommitusten johdosta syttyviä tulipaloja ja he kaivavat yhdessä väestönsuojeluhenkilöstön kanssa kuolleita raunioista. Useita talosuojien sisäänkäyntejä on hautautunut talon sortuessa, mutta pelastautuminen talosuojista on tapahtunut onneksi sortuma-alueen ulkopuolella olevasta hätäuloskäynnistä.

Tehtävä 20. Kirjaa paperille kaapissasi tällä hetkellä olevat elintarvikkeet ja vesi. Miten pitkään sinä ja/tai perheesi tulisitte niillä toimeen? Olisiko sinulla keitintä ja riittävästi polttoainetta sekä veden puhdistamiseen laitetta, joilla tulisit toimeen useita vuorokausia?

Puhelimet ja internet ovat toimineet sodan alkamisen jälkeen katkonaisesti. Tietojen mukaan osa Suomesta on miehitetty ja kyseisiin kaupunkeihin jääneitä miehiä on mielivaltaisesti surmattu ja kaikenikäisiä naisia on alettu järjestelmällisesti raiskaamaan ennen heidän surmaamista. Varmistamattomien tietojen mukaan kyseessä olisi laajamittainen kansanmurha. Sota on jo levinnyt koko Eurooppaan ja viitteitä on kolmannen maailman sodan syttymisestä. Kyseessä on useiden valtioiden välinen aseellinen selkkaus. Tämän lisäksi kyseessä olisi myös ei valtioiden välinen aseellinen selkkaus, jossa hyökkäystä hyödyntäen eräs tunnettu suomalainen aseellinen ryhmittymä hyökkää samalla Suomen asevoimia vastaan. Sotavankeja on otettu puolin ja toisin. Sodan säännöt ovat koetuksella ja on merkkejä, että sotarikoksiakin olisi tehty.

Tehtävä 21. Ovatko sodan säännöt, humanitaarinen oikeus sinulle tuttu? Milloin siviilinä syyllistyt sellaiseen tekoon kaupungissa, että vihollisella on laillinen oikeus surmata sinut? Milloin vihollisella on oikeus tuhota asuintalo tai sairaala?

Harjoitus on nyt loppu ja voit nyt tai myöhemmin tutustua osaan kaksi. Siinä käydään läpi harjoitusta ja saat vinkkejä vastaisuuden varalle.

Osa 2 - Purku ja varautuminen

Olet nyt käynyt läpi kuvitteellisen harjoituksen. Se, kuinka valmistautunut yleisesti olet häiriötilanteeseen, näkyy vastauksissasi. Tarkastele omia vastauksiasi ja pohdi miten voisit varautua paremmin yllättäviin tilanteisiin. Sillä hetkellä, kun "Shit Hits The Fan", ei ole aikaa opetella, miettiä ja hankkia tavaroita. Silloin hyödynnetään sitä osaamista mitä on kertynyt ennalta ja mitä omasta kaapista löytyy.

Seuraavassa on jokaiseen tehtävään ja harjoituksen osaan jotain ajatuksia ja linkkejä, joita voit käyttää hyödyksi pohtiessasi varautumistasi yllättäviin häiriötilanteisiin. Koska tämä on koko kansan taitopankki, voit myös lisätä omia vinkkejä, linkkejä ja ohjeita tälle sivulle tai muille Wikikon sivuille. Voit myös lisätä tehtävien kohdalle omia vastauksia, esimerkiksi luetteloita tavaroista, joita otit asunnosta lähtiessä mukaan.

Tehtävä 1.

Tavanomainen arki-ilta: Tässä on tarkoitus tuoda esille kuinka tilanne voi muuttua nopeasti, ilman mitään ennakkovaroitusta. On kyseessä tulipalo, taivaalta putoava reittilentokone, sota, terroristihyökkäys, tsunami, pyörremyrsky, sähkökatkos, ydinvoimalan räjähdys, mellakka tai aivan mitä tahansa. Kyse ei välttämättä ole kotona tapahtuvasta tilanteesta vaan tilanne voi iskeä päälle lomakohteessa tai hotellissa työmatkalla. Se, että olet varautunut itse, ei tarkoita, että perheeseesi tai lähipiiriisi kuuluvat muut ovat varautuneet.

Tehtävä 2.

Räjähdys: Ensimmäinen kysymys on, mitä teet ensimmäiseksi kun tapahtuu, jotain yllättävää. Tässä pariskunta ryntää ikkunaan katsomaan ja altistuu saman tien uhkalle, joka voisi aiheuttaa välittömän hengenvaaran ikkunan sirpaloituessa tai seinän ja lattian romahtaessa. Tässä menetetään myös tärkeitä sekunteja. Kuitenkin jonkinlainen käsitys olisi hyvä saada ympäristöstä, mutta miten se saadaan on toinen asia. Kyseessä voi olla vaistomainen reaktio, mutta sen voi muuttaa ennakolta mielessä käydyllä tavalla toimia. Tällainen voisi olla esimerkiksi välitön suojautuminen matalalle ja poistuminen huoneesta pelastamaan lapsia. Huomion voi kiinnittää myös siihen, että esimerkiksi taskulamppua ei ole yöpöydän tai eteisen laatikossa, joka helpottaisi välittömästi liikkumista pimeässä asunnossa.

Omia vastauksia tehtävään

- kirjoita vapaamuotoisesti tähän.

Tehtävä 3.

Lastenhuoneessa: Piiloutuminen yllättävässä tilanteessa on luonnollista toimintaa. Tilanteilla on tapana myös kehittyä eli tilanteesta seuraa seuraava tilanne. Siitä miten itse tilanteessa toimii ja miten tilanteen ratkaisee, saattaa sen turvalliseksi, riippuu osaltaan sen osallisista. Ei välttämättä

ole selvää, että tilanteesta pitäisi poistua, mutta tilanteessa on osattava tarvittaessa suojautua. Kävely asunnossa on luonnollista, mutta saattaa altistaa suuremmille vaaroille kuin matalana liikkuminen. Ikkunat ovat usein vaarallisia monella tapaa, mutta toki myös keinoja pelastautua asunnosta. Tilanteen kaottisuus ja nopeus saattaa lamaannuttaa ja ajatus ei kulje. Toisilla ihmisillä taas toiminta on erittäin tehokasta, jossa aikaisemmat kokemukset yhdistyvät nopeaan ajatteluun eri toimintavaihtoehtoista.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 4.

Ensiapu: Ensiaputaidot ovat perusasia elämässä. Kyse on siitä avusta, jota annetaan ennen kuin autettava saadaan varsinaiseen hoitoon. Ensiaputaidot hankitaan kursseilla ja niitä on ehdottomasti pidettävä ajan tasalla käymällä kursseja uudestaan.

Tehtävä 5.

Tavaroiden kerääminen: Tässä tehtävässä korostuu etukäteen valmistautuminen. Oma koti on lopullisesti tuhoutumassa ja samalla olisi selvittävä seuraavat vuorokaudet perheen kanssa tuntemattomassa. Samalla kun pitäisi pukea itsensä, pitää pukea lapset ja jopa toimintakyvytön kumppani. Tällainen tilanne saattaa tulla kyseeseen erityisesti tulipalossa ja ei ole harvinaista, että päädytään talvipakkaseen yöpuvussa. On selvää, että tällaisella hetkellä ei ole juuri aikaa miettiä. Tilanteessa korostuu täten valmistautuminen. Se, että alkaa etsimään laukkua ja keräämään siihen mieleen tulevia asioita on täysin eri tilanne kuin se, että ryntää eteisen kaapille, avaa kaapin oven ja nappaa sieltä valmiiksi pakatun laukun mukaan. Valmiiksi pakatussa laukussa on esimerkiksi tärkeimpiä henkilökohtaisia varusteita selviytymisen kannalta, juotavaa, kuivaruokaa, vuodenajan mukaisia vaatteita ja tärkeimmät muisto- ja arvoesineet. Tilanteesta riippuen myöhemmin on aikaa pukea vaatteita repusta. Idea tällaisessa niin kutsutussa "Crab Bag"-ssa on, että kaikki oleellinen lähtee kerralla ja miettimättä mukaan. Tällainen tulee kyseeseen myös lomamatkalla. Tilanteesta riippuen vaatteet, passit, taskulamppu, matkapuhelin yms. ovat hotellihuoneen sängyn vieressä valmiina nopeaan lähtöön. Jotkut kuljettavat jossain muodossa jotain varustusta myös jatkuvasti mukanaan "käsilaussa", tilanteen iskiessä päälle oltaessa poissa kotoa.

[Kulkijan varusteet](#)

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 6.

Poistuminen kotoa: Nyt tilanne laajenee oman perheen auttamisesta muiden auttamiseen. Mitkä ovat mahdollisuudet auttaa muita samalla kun huoli on lähimmäisistä. Samalla kuvaan astuu myös muut loukkaantuneet ja kaaos, jossa ihmiset saattavat käyttäytyä vain omaa etuaan ajaen. Räjähdykset, savu, äänet, ihmismassat alkavat vaikeuttamaan liikkumista. Uusia järkytyksiä tulee enemmän kuin niitä pystyy analysoimaan. Siirryttäessä esimerkiksi järjestyksessä olevasta yksityiskodista yhteiseen tilaan, eteen saattaa tulla asukkaiden välinpitämättömyydestä johtuvia ilmiöitä, käytävillä säilytetään tavaraa, jotka ovat nyt sujuvan liikkumisen esteenä. Olisiko syytä olla taloyhtiön isännöitsijään yhteydessä ja pyytämään järjestämään käytävät tyhjäksi. Rauhan aikana käytävillä säilytettävät lastenrattaat ja isot huonekasvit vaikeuttavat ensihuollon tehtäviä kuljetettaessa apua tarvitsevaa henkilöä rapussa ja ne myös aiheuttavat merkittävästi savua palaessaan.

Väestönsuojia, jotka sijaitsevat taloyhtiöissä, kutsutaan talosuojiksi. Niiden käytävillä näkee usein

tavaraa, joka ei mahdu häkkivarastoihin tai pois muuttaneet ovat jättäneet jälkeensä. Käytävien pitäminen tyhjänä korostuu varautumisessa, vaikka se tuntuukin usein turhalta.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 7.

Talosuoja: Talosuojien kunto on päässyt valitettavan usein heikoksi. Niiden tarkoitus on toki suojata sirpalevaikutukselta, mutta myös vakavammilta vaikutuksilta, kuten taistelukaasuilta. Talosuojiin liittyy myös rakennusvirheitä, jotka saattavat ilmetä esimerkiksi ovien sulkeutumisessa. Sillä hetkellä, kun tuhannet väestönsuojat rupeavat kysymään varaosien perään, ne suojat, joissa asiat ovat kunnossa suojaavat asukkaitaan. Kaikkiin ei ole mahdollista toimittaa tällä hetkellä tiivisteitä, venttiileitä, kuivakäymälöitä ja muita suojan tarvikkeita ja varusteita.

[Väestönsuojan materiaalipakkaus](#)

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 8.

Talosuojan käyttöönotto: Talosuojien kuten kaikkien yhteisten ja yleisten väestönsuojien käyttökuntoon laittaminen on tarkoitettu tapahtuvan 72 tunnin kuluessa, joten tällaiseen yllättävään aseelliseen hyökkäykseen ne otetaan käyttöön siinä kunnossa kuin ne rauhan hetkellä ovat. Ovien sulkeutumista saattaa estää erinäiset rakenteet, jotka on poistettava ja häkkivarastot on suunniteltu tyhjennettävän asukkaiden asuntoihin tai jopa pihalle. Varauloskäytävä, jota saatetaan joutua käyttämään kun rakennus sortuu talosuojan oven päälle saattaa olla pihalla maan alla ja se joudutaan kaivamaan auki ulkoa päin. Talosuoja on siis jopa pahimmillaan täydellinen loukku, josta ei pääse ulos ilman ulkopuolista apua. Väestönsuoja kerää myös maanpinnan alapuolella ollessaan ilmaa raskaampia kaasuja ja on näin joissain tilanteissa vaarallisempi kuin oma asunto ylempänä ellei sen venttiileitä ja ilmansuodatuslaitteistoja osata käyttää. Talosuojaa voi siis myös tarkastella 72 tunnin säännön perusteella, mutta myös yllättävän käyttöönoton näkökulmasta, joka tapahtuu täydellisessä kaaoksessa.

Tehtävässä tulee kysymykseen myös arvomaailman pohtiminen, kun väestönsuojaan pyrkii henkilöitä, jotka eivät asu kyseisessä talosuojassa. Yleiset väestönsuojat on tarkoitettu kaikille ihmisille. Talosuojat ja yhteiset suojat ovat rakennettu asukkaiden tai alueella toimivien yritysten kustannuksella.

linkkejä sopiville sivuille tähän

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 9.

Talosuojan käyttö: Ensimmäinen hetki, jolloin on hetki rauhoittua samalla kun epä tietoisuus ja viimehetkien tapahtumat pyörivät mielessä. Paikalleen ei tulisi kuitenkaan jäädä, koska seuraavassa sekunnissa tilanne saattaa taas muuttua. Kyse on jatkuvasta valmiudessa olemisesta ja tapahtumien ennakoinnista ja niihin varautumisesta ja varautumisen varasuunnitelman pohdinnasta. Heitteille jätetyn talosuojan osalta saattaa paljastua, että esimerkiksi suojanaamareita on varastettu tai lamput ei ole paristoja. Tilanne on sillä hetkellä varsin lohduton. Asukkailla on tapana myös säilyttää vaarallisia aineita ja tavaroita verkkohäikeissään, vaikka ne eivät suoranaisesti mitään

vaaraa aiheuttaisikaan. Talosuojan tekniikka ei ole monimutkaista. Talosuojan käytöstä järjestetään kursseja, jotka antavat perusymmärryksen, miten suoja otetaan käyttöön ja miten sitä käytetään. Mahdollisimman monella taloyhtiössä olisi syytä olla tämä osaaminen. Kursseilla käyneet voivat järjestää myös harjoituksia, joissa taloyhtiössä asuvat oppivat käyttämään talosuojaa. Taloyhtiön hallituksen on hyvä huolehti, että pois muuttavien vastuuhenkilöiden tilalle valitaan uudet ja koulutetaan.

linkkejä sopiville sivuille tähän

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 10.

Elo talosuojassa: Oman asunnon häkkivarastossa voi pitää laatikkoa, jossa on jotain sellaisia varusteita ja vaatteita, joita tällaisessa tilanteessa voisi katsoa hyödylliseksi otettaessa huomioon, että lähtö kotoa talosuojaan on näin nopea ja kaikkea ei tule muistettua tai kerettyä ottaa mukaan. Siellä voi olla myös valmiina ostettua juomavettä, jonka säilyvyys on parempi kuin hanaveden. Tällä tavoin voidaan paikata sitä tilannetta, että nopeasta kotoa lähdöstä unohtuu asioita. Suojassa alkaa ilmetä erinäisiä haasteita toisilleen tuntemattomien ihmisten kesken samalla kun joukossa on loukkaantuneita ja jopa kohdataan kuolemaa. Ihmisten luonnolliset tarpeet ulostamisen ja virtsaamisen osalta tulevat kysymykseen.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 11.

Tiedustelu: Jossain vaiheessa suojasta on viimeistään lähdettävä ulos. Tämä tapahtuu usein pienenä partiona muutaman henkilön toimesta. Suojan ulkopuolella esimerkiksi pelastusviranomaiset, poliisi ja puolustusvoimat ovat käytännössä kentällä. Tieto voi tulla murusina ja yhteydet ulkomaailmaan saattavat olla täysin katki.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 12.

Matka yleiseen väestönsuojaan: Liikkuminen sota-alueella on ymmärrettävästi vaarallista. Sodan sääntöjen mukaan siviilit ovat suojeltuja vihollisuuksilta, mutta vahingossa tai jossain määrin tahallisesti tapahtuva siviilien kuolema ei välttämättä ole mikään rikos. Sodan luonteeseen kuuluu sekä siihen välittömästi osallistuvien taistelijoiden että siviilien kuolemat. Tässä otetaan tietoinen riski lähteä siirtymään toiseen väestönsuojaan, joka osoittautuu vaaralliseksi. Siirtymistä ei välttämättä avusta viranomainen vaan vastuu on täydellisesti siviilillä itsellään.

Varusmiespalveluksen aikaiset harjoitukset liikkumisesta taistelualueella saattavat auttaa liikkumisesta. Samoin kun riittävä fyysinen kunto ja paikallistuntemus.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 13.

Tavarat: Sotatilanteessa myös normaalit sääolosuhteiden vaihtelut ja luonnonkatastrofit ovat mahdollisia. Lunta ja vettä saattaa sataa tai talvimyrsky iskeä päälle. Samalla sähköt saattavat olla pois ja vaatteiden kuivattaminen ja lämpimänä pysyminen on haaste. Lähtiessä mukaan otetut

vaatteet vaikuttavat selviytymiseen.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 14.

Yleinen väestönsuoja: Kyseessä on yksinkertaisesti talosuojan isompi versio. Elementit ovat samat, mutta mittakaava merkittävästi suurempi. Ei ole mikään itsestäänselvyys, että isojenkaan väestönsuojien kuntoon laittaminen ja käyttäminen on organisoitu rauhan aikana tehokkaasti. Väestönsuojien käyttökuntoon laittaminen ja varsinkin niiden käyttäminen vaatii teknistä osaamista. Esimerkiksi Helsingin alueella on mahdollista osallistua tällaiselle kurssille. Viranomaisella on vastuu poikkeustilankin aikana kansalaisistaan, mutta se ei käytännössä tarkoita, että viranomainen on kaikkialla johtamassa ja turvaamassa toimintaan. Kansalaisen vastuu ja osaaminen korostuu kriisiaikana varsinkin kun tilanne on kaoottinen.

[VSS Kalliosuoja -peruskurssi](#)

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 15.

Eräs tärkeä asia on käsittää, että yhteiskunnassa on valtava määrä erilaista ammattiosaamiseen ja harrastuneisuuteen perustuvaa osaamista elämän eri osa-alueilta, joka on nopeassa kriisitilanteessa käytettävissä, ennen kuin sitä ohjataan viranomaisen toimesta. Kekseliäisyys on tärkeä asia, jota tukee avoin mieli ja aikaisemmat käytännön kokemukset ja lukemalla, luennoilla ja vaikka televisiota katsomalla opittu.

Väestönsuojan tunnistaa erityisestä merkistä, joita näkyy yllättävän paljon ympärillä. Helsingissä väestönsuojoihin voi tutustua jo esimerkiksi keskustan metroasemilla. Esimerkiksi liukuportaiden alapäässä on yleensä nähtävillä isot paineovet seinän viereen käännettyinä. Itse metrohalli on se tila, johon suojaudutaan.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 16.

Epävakaat häiriötilanteet antavat osalle ihmisistä mahdollisuuden monenlaiseen rikollisuuteen, jossa tilannetta käytetään hyväksi puhtaasti omien tarkoitusperien saavuttamiseksi. Kyse on henkilökohtaisesta selviytymisestä, taidoista selviytyä ja "pitää puolensa" myös fyysisesti. Varautumista voi olla esimerkiksi itsepuolustuskurssille osallistuminen.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 17.

Vakavan luonnonkatastrofin tai sodan seurauksena alueet saattavat joutua eristyneiksi. Tuhon laajuus saattaa yllättää kaikki aikaisemmin odotetut, varsinkin kun kyse on sodan lopputuloksen kannalta merkityksellisestä kohteesta.

Osa luonnonkatastrofeista, pandemioista ja selkkauksista antaa erilaisia merkkejä etukäteen. Osan todennäköisyys toteutua on pitkällä tähtäimellä, mutta useissa tapauksissa merkit ovat viimeistään selvästi havaittavia muutamia päiviä tai tunteja aikaisemmin. On kyse sitten säätiedotuksen

seuraamisesta tai asiallisten uutisten seuraamisesta. Osan ihmisistä asenne elämää kohtaan on ”ei vittu kiinnosta”. Osa tämän asenteen omaavista aktivoituu selviytyjiksi kriisin hetkellä, ja osa kuolee kriisissä.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 18.

Lähdet sitten ennen häiriötilannetta pakoon tai ajat evakuointikäytävää pitkin. Kyseeseen tulee osaltaan myös ajoneuvon laatu. Matala Testarossa ei välttämättä etene samalla tavoin kaduilla ja teillä olevan romun keskellä, saati metsäteillä ja pellolla kuin katumaasturi. Kysymykseen tulee myös esimerkiksi polttoaineen saanti.

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 19.

Varautuminen alkaa pienistä teoista.

[72 tuntia](#)

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 20.

Se, että sairaala suojeltuna kohteena on saanut osuman vihollisen toimesta, ei välttämättä tarkoita, että kyseessä on sotarikos.

[Kotivara](#)

Omia vastauksia tehtävään

Tehtävä 21.

Omia vastauksia tehtävään